

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПОСЛУГИ СИСТЕМИ BANKID В УКРАЇНІ

Дистанційне банківське обслуговування клієнтів є одним з перспективних напрямків розвитку банку в сучасних умовах. Дистанційне обслуговування банківських клієнтів дає можливість забезпечити конкурентоспроможність банку, насамперед, завдяки ширшого надання банківських послуг, що використовують віддалений доступ до грошових коштів на рахунках у банках.

Відповідно до інформації, яка надана банками України станом на 1 січня 2018 року, понад 13 млн. банківських клієнтів-фізичних осіб використовують дистанційне обслуговування власних рахунків, зокрема через систему «клієнт-Інтернет-банк». У цілому з 2016 року кількість фізичних осіб-клієнтів банків, які використовують дистанційне обслуговування власних рахунків у банківських установах, зросла більше ніж у три рази [1].

Національним банком України (НБУ) впроваджується механізм віддаленої ідентифікації фізичних осіб через Систему BankID НБУ з метою надати населенню можливість отримувати адміністративні, а також банківські та інші послуги дистанційно, тобто без потреби відвідувати відділення банку.

За допомогою поширення використання населенням системи «клієнт-Інтернет-банк», Система BankID НБУ спроможна стати достатньо масовим засобом для дистанційної ідентифікації фізичних осіб – клієнтів банків України за умови приєднання банків до даної системи [1].

Для цього необхідно буде тільки, щоб банк користувача був підключений до Системи BankID НБУ. Банки ж зможуть відкривати рахунки клієнтам-фізичним особам дистанційно. Інші учасники системи, зокрема юридичні особи та небанківські установи, матимуть можливість розпочати надання власних послуг дистанційно за рахунок ідентифікації через Систему BankID НБУ, що значно спростить процедуру отримання таких послуг і оптимізує витрати юридичних осіб завдяки автоматизації процесів, а також зекономить час потенційних покупців.

Так, Система BankID НБУ надає змогу фізичним особам відкривати поточні рахунки дистанційно і стати клієнтами банківських установ. Зараз до системи підключені «Ощадбанк» та «Радабанк» [1]. Інші банки, зокрема, «УкрСиббанк», «Райффайзен Банк Аваль», банк «Південний», ПУМБ, «Альфа-Банк»/«Укрсоцбанк», «Укрексімбанк» знаходяться на різних стадіях підготовки, тестування та підключення до системи.

Відповідно до даного механізму, спочатку в одному з банків, який є учасником Системи BankID НБУ, в присутності фізичної особи проводиться її ідентифікація на підставі паспорта та персонального ідентифікаційного номера. Потім дана фізична особа може замовляти сервіси або послуги через сайт будь-якої банківської установи або компанії, які підключені до Системи BankID НБУ.

Повторно ідентифікація такої фізичної особи проводиться вже дистанційно на рівні банків, в яких вона обслуговується «bank-to-bank».

Для надання банківських послуг Системи BankID НБУ обов'язковими умовами є виконання вимог з фінансового моніторингу. Зокрема, проведення перевірки ідентифікаційних даних, отриманих з різних джерел: електронний цифровий підпис, копії документів, які завантажені на сайт надавача послуг з електронним цифровим підписом клієнта.

Згідно з міжнародними стандартами та законодавством України, відповідальність за належне здійснення ідентифікації, верифікації та вивчення клієнта покладається на банк, який здійснив ідентифікацію, та на банк, який використовує інформацію, отриману засобами Системи BankID.

В умовах банківської кризи Система BankID НБУ жодного відношення до зростання недовіри з боку населення до банківської системи не має. Навпаки, на нашу думку, впровадження механізму BankID, який дозволяє фізичним особам здійснювати понад 70 видів як адміністративних, так і банківських послуг дистанційно, призведе до підвищення довіри населення до банківських установ як інноваційного банківського продукту. Незабаром планується збільшити кількість найбільш популярних послуг до 100.

З метою запобігання використанню послуг, що надає банк, для легалізації кримінальних доходів та фінансування тероризму, він, повинен забезпечити у своїй діяльності належне управління банківськими ризиками.

НБУ також удосконалив порядок погодження відповідальних за здійснення фінансового моніторингу працівників банківських установ. Так, постановою Правління НБУ від 1 листопада 2018 року № 116, внесені відповідні зміни до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу [2].

На нашу думку, послуга Системи BankID НБУ приживеться серед українців, зокрема серед молодого покоління. Молоді люди активно використовують сучасні засоби платежу: останні інновації у сфері банківських платіжних безконтактних карток, NFC PayPass, мобільні телефони (мобільний банкінг), смарт-фони, гаджети. Необхідно тільки активніше проводити навчання з підвищення фінансової грамотності серед усіх верств населення.

Подібні дистанційні послуги активно використовуються в країнах Західної Європи. Отримання державних, адміністративних, банківських та інших послуг дистанційно значно спрощує процедуру отримання таких послуг, оптимізує витрати банків, компаній за рахунок автоматизації процесів, а також економить час потенційних банківських клієнтів – споживачів послуг банків.

На основі проведеного дослідження перспективи розвитку послуги Системи BankID в Україні можна зробити наступні висновки та пропозиції:

1. Фізичні особи вже найближчим часом, крім адміністративних, зможуть отримувати дистанційно банківські та інші послуги. Так, в Україні фізичні особи-клієнти банків відтепер можуть відкривати банківські рахунки, не виходячи з дому. Запрацював механізм BankID, який дозволяє здійснювати понад 70 адміністративних та банківських послуг дистанційно.

2. Перевагами Системи BankID є простота використання та безпека, зокрема гарантія, що користувач є тим громадянином за кого себе видає. Підключення всіх учасників до системи є безкоштовним.

Література:

1. Національний банк розширив можливості використання дистанційної ідентифікації фізичних осіб через Систему BankID НБУ. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=79051070. (дата звернення: 02.04.2019).

2. Про затвердження Змін до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу : затв. постановою Правління Національного банку України від 01.11.2018 р. № 116. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0116500-18>. (дата звернення: 02.04.2019).

Шафар С. А.

*«Фінанси, банківська справа та страхування», 3 курс
Вінницький національний аграрний університет
Науковий керівник - к.е.н., ст. викладач кафедри економіки
Вінницький національний аграрний університет Паламаренко Я.В.*

ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ЕЛЕМЕНТ СУЧАСНОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

У теперішній час неможливо уявити функціонування банківських установ без використання сучасних інформаційних технологій. Підвищення рівня автоматизації всіх банківських операцій та використання дистанційних форм банківського обслуговування в сучасних умовах поступово стає одним з основних чинників посилення конкурентоспроможності банків, фактором формування конкурентних переваг у боротьбі за залучення нових клієнтів і збереження провідних позицій на ринку банківських послуг [7, с. 42].

Питання щодо поняття Інтернет-банкінгу, його особливостей, перспектив розвитку та проблеми містяться в працях таких вчених-економістів: А. Барбаша, Ю. Блашука, В. Костюк, К. Сургай, Р. Іваненка, В. Міхно, А. Царук та інших [3].

Проведений аналіз показав, що Інтернет-банкінг являє собою один із видів дистанційного банківського обслуговування, засобами якого доступ до рахунків та операцій за рахунками забезпечується в будь-який час та з будь-якого комп'ютера через Інтернет. Для виконання операцій використовується стандартний браузер, такий як Google Chrome, Internet Explorer, Opera, Mozilla тощо. Таким чином, необхідності встановлювати додаткове програмне забезпечення немає.

За допомогою дистанційного банківського обслуговування користувачі можуть здійснювати широкий спектр банківських операцій в режимі онлайн.

Зокрема, основними операціями, які можна виконати за допомогою Інтернет-банкінгу є: перегляд виписок і залишків на рахунку за обраний календарний місяць; блокування картки; переказ коштів зі свого рахунку на рахунок іншого власника картки; погашення заборгованості за кредитними картками; поповнення рахунку мобільного телефону; оплата товарів в Інтернеті; поповнення депозитних рахунків; проведення платежів за кредитами; конвертація валюти тощо [2].